

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Sándor király-utca 9.
Sürgőny cím: „Délbácska”
Telefonszám: 137.

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy óra - 20 dinár
Negyedévre 60 dinár
Félévre - 120 dinár
Egyes szám ára
1 DINÁR

NOVISAD, 1922 szeptember 2 | POLITIKAI NAPILAP | III. évf. 192. szám Szombat

Egy hét múlva

szeptember 8 án, megtartja országos nagygyűlését a Magyar Párt, amelynek eddigi működése csak vitákban, teoretikus értékű megállapításokban merült ki anélkül, hogy mindennek az S. H. S. állambeli magyarság életét gyakorlatilag érintő jelentősége lett volna. Az eddigi eredmény: hogy ki lehet ejteni a szót, hogy „Magyar Párt”, egyéb semmi. **A Magyar Párt mint a Jugoszláviában élő magyarság egységes szervezete, akarátának és törekvéseinek kifejezője ma még nem is létezik.** Még, most utólag sincs értelme az eddig megtett lépések értékelésének, nem érdemes arról vitatkozni, hogy milyen joggal hivatkoztak a Beogradban járt küldöttségek a „Magyar Párt” nevére keresztül az itt élő magyarság összességére. Nincs mit számon kérni sem azokról, akik minden bizonytalannal munkát végeztek és jóakarattal voltak telve akkor, amikor a magyar kisebbségek számára a törvényes védelem és a jogok teljességét követelték. Most azonban egy héttel a szeptemberi nagygyűlés előtt más a helyzet. Attól a perctől kezdve, amikor egy országos jellegű nagygyűlésen a Magyar Párt kijelenti megalakulását, amikor egész tömegének képviselői előtt megválasztja vezéréit, attól a perctől kezdve a Magyar Párt már mint szervezet él és van. **Egy héttel a sorsdöntő dátum előtt a magyarság közvéleményének tudnia kell, kit szántak vezérének.** Egyik subotica lap-társunk ma vezetőhelyen foglalkozik ezzel a kérdéssel és megállapítja, hogy **„sohasem a tömeg választ, hanem azok, akik a jelöltek listáját elkészítik”.** Ehhez a felfogáshoz csatlakoznunk kell nekünk is, akik azon határozott kívánságunknak adunk kifejezést, **hozzák nyilvánosságra azoknak a neveit, akiket valamilyen listán a magyarság vezéréül szántak.** Nem valószínű, hogy ezeket a neveket ellenvetéssel fogadja a magyar közvélemény, de kell, hogy lássa és mérlegre tegye azokat, mielőtt a „közfelkiáltás” azokat arra a helyre ültetné, ahol mint a magyar kisebbségi törekvések exponenseit, göröngyös ut várja őket. E tekintetben csak ismételjük subotica lap-társunk véleményét: **„Éppen ezért, ha a puccs vádjától és jellegtől előre mentesíteni akarjuk a magyarság első, szolemnis és új életében történelmi jelentőségű választását, a jelöléseket olyan időben kell megtartani, s a jelöltek névsorát olyan időben kell nyilvánosságra hozni, hogy azok személyi megbízhatóságáról és politikai készségéről a magyarság tömege még a válasz-**

tások megejtése előtt meggyőződést szerezhesse”.

Ebben a felfogásban egységesnek

A családi tanács ma dönt György herceg ügyében

György herceget kizárják az uralkodó családból?

Beograd (Eredeti távirat.) Holnapra várják Sándor király végleges döntését György herceg ügyében, aki a király parancsát, telepedjék le Nisben, visszautasította. Udvari körök véleménye szerint Öfelsége össze fogja hívni a nagy családi tanácsot, mely kifogja mondani, **hogy György herceg megszűnt a**

érezzük a magyarság közvéleményét. És hinni merjük, hogy ez a lista a leg-
rövidebb időn belül nyilvánosságra kerül.

királyi család tagjának lenni és ezentul csak magánembernek tekintendő.

A családi tanácson Sándor király fog elnökölni, résztvesznek pedig azon: Jelena hercegnő, Arzen és Pavle hercegek, Dimitrije beogradi metropolita, Pasics miniszterelnök, Markovics és Jovánovics miniszterek.

Felbomlott a görög front

A törökök elfoglalták Kara-Hiszárt

A görög hadsereg az utóbbi napokban súlyos vereséget szenvedett Kemal pasa nacionalista csapataitól. Az erről beérkezett távirataink mind a görög hadsereg katasztrofális vereségéről szólnak, amelynek messzeeső hatásai lesznek nemcsak a görög politikában, hanem a nagyhatalmak keleti politikájában és valószínűleg ennek revízióját fogják maguk után vonni. Kemal pasa csapatainak győzelme, ha továbbra is tart rövidesen éreztetni fogja hatását — nemcsak Kisázsiaiban, hanem Európában is.

Kemal csapatai az offenzívát 70 km. szélességben indították meg és az első támadásnál 30 km. mélységben felgöngyölítették a görög frontot elfoglalták Eski Hesirt és elfogtak 6000 görögöt továbbá három üteget.

Konstantinápoly. A görög csapatok visszavonulása pánikká fejlődött. A csapatok hangulata kétségbeesett. Smirna katonai parancsnoka a város területére és környékére elrendelte az ostromállapotot. A görög tengerészeti miniszter parancsot adott az összes szállító hajóknak, hogy a kisázsiai kikötőkbe hajózzanak, ha szükség lenne a görög hadsereg hazaszállítására.

Konstantinápoly. Kemal győzelmének híre hihetetlen lelkesedést keltett Konstantinápolyban. A város török la-

kossága tüntetést akart rendezni a megszálló antant csapatok parancsnokai ezt azonban nem engedték.

Athen. A görög lapok mind a kisázsiai eseményekkel foglalkoznak. A lapok írásából is nyilvánvaló a görög hadsereg veresége, mert mind arról a nehéz helyzetről írnak, amelyben a súlyos terep és kedvezőtlen stratégiai viszonyok miatt van a görög hadsereg.

Beograd. (Eredeti távirat.) Konstantinápolyból a mai napon érkezett táviratok szerint a görögök kisázsiai veresége teljes. A Kemal-pasa személyes vezénylete alatt álló török csapatok a görögök arcvonalát **teljesen áttörték és három részre szakították. A görög csapatok pánikszzerűen menekülnek.**

Ma este érkezett jelentések szerint Kemal pasa elfoglalta Kara-Hiszárt és tovább nyomul előre.

Páris. A Petit Parisien Londonon keresztül hiteles híreket kapott, melyek szerint a török offenzíva 400 kilométeres arcvonalra terjed ki. A harc vonal Szamirnáttól keletre húzódik és a görög csapatok az egész vonalon visszavonulóban vannak. Ezt a hírt megerősíti az Echange Telegraph konstantinápolyi jelentése is, mely szerint Afium és Kara Hisszár romokban hever; mindkét várost a törökök általános támadását előkészítő pergőtűz pusztította el.

Japán a cselekvés terére lép . . .

Japán hadihajók a Bosporus felé hajóznak

Konstantinápoly. Antant körökben nagy feltűnést keltett, hogy előzetes bejelentés nélkül nagyszámú japán politikuskokból álló bizottság érkezett Konstantinápolyba. A bizottság feladata megfigyelni a török eseményeket. A konstantinápolyi antant főparancsnoksághoz jelentés érkezett, hogy a japán hadiflotta parancsot kapott a török tengerekre való hajózására. A japán hadiflotta már el is indult

és rendeltetési helye a Bosporus. Londonból és Párisból érkező jelentések szerint a japán flotta útja összefügg Szovjetország készülődésével. Szovjetország ugyanis közölte a hatalmakkal, hogy Konstantinápolyt és környékét nemzetközileg kívánja tenor. Japán most elérkezettnek látja az időt arra, hogy a közeli keleti kérdésben a cselekvés terére lépjen.

Franciaország nem gondol a Ruhrvidék megszállására

Páris. (Eredeti távirat.) A jóvátételei bizottság döntő ülése a moratorium kérdésében mozgalmas lefolyású volt. Bradbury angol delegátus kormányától kapott utasításai értelmében energikusan követelte a feltételekhez nem kötött moratoriumot, viszont a francia delegátus, Dubois is hasonlóképpen erőszakosan állást foglalt a garanciák megállapítása mellett. **A bizottságban Bradburyt leszavazták.** A szavazás után az angol megbízott kijelentette, miután indítványát nem fogadták el, kénytelen elhagyni a jóvátételei bizottságot és visszautazik Londonba. **Ezzel Bradbury elhagyta a tárgyalótermet.**

A jóvátételei bizottság ülése egyébként is izgatott lefolyású volt és mindjárt annak kezdetén megtörtént az első összecsapás Bradbury és Dubois között. Később ugy fél hat óra tájban az izgalom már oly magas fokra emelkedett hogy úgy látszott, **mintha az egész bizottság felborulna.** Ekkor Dubois utasításokért ment Poincaréhoz. Mikor a bizottság később tanácskozásait folytatandó újból összeült Bradbury kijelentette, hogy kormányától utasítást kapott, hogy **abban az esetben, ha Franciaország nem tágit, hagyja el a bizottságot és a következményekért hárítsa a felelősséget Franciaországra, mely magatartásával felrobbantja azt a szövet mely egyedül lehet alkalmas a versaillesi békeszerződéssel felvetett problémák megoldására.**

Erre Dubois kérte az ülés másodszori felfüggesztését és újból Poincaré-

hez sietett. Visszatérve Dubois közölte a bizottsággal, Poincaré kijelentette, hogy elfogadja a közvetítő belga indítványt azzal a feltétellel, ha az ellenőrző angol javaslat felett megtartják a szavazást és azt elutasítják. **A bizottság erre formális ülésen leszavazta Bradburyt és Bradbury szavazata ellen elfogadták a belga közvetítő indítványt.** A szavazás előtt megkérdezték Dubois, garantálja-e, hogy Poincaré nemcsak elfogadja a jóvátételei bizottság döntését, hanem le is mond minden önálló lépésről. Dubois kijelentette, hogy a Poincarétól kapott utasításokban benfoglaltatik ezek ígérete is. Ezen jelenet után megtörtént a szavazás és Bradburynek a teremből való kivonulása.

Poincaré este félkilenc órakor nyilatkozott a sajtó képviselői előtt a jóvátételei bizottság döntéséről és kijelentette, hogy az új helyzetet illetőleg még nem foglalt állást. Franciaország magatartásáról és esetleges önálló lépése kérdéséről a pénteki minisztertanács dönt. Politikai körök véleménye az, hogy a helyzet kiéleződött és **könnyen lehetséges, hogy a minisztertanácsban megbuktatják Poincarét.** Ha pedig a minisztertanács hozzájárul a jóvátételei bizottság döntéséhez három eset lehetséges. És pedig Poincaré nem enged merev álláspontjából és megszállják a Ruhrvidéket; másodszor a francia miniszterelnök engedékenyebb lesz, mely esetben előretolják a rajnapárti francia csapatokat és végül harmadszor, Poincaré állja Duboisnak adott szavát, de ez esetben megbukik.

Franciaország nem szállja meg a Ruhrmentét

Páris. (Eredeti távirat.) A francia kormány tagjai közül a jóvátételei bizottság döntésével többen nincsenek megelégedve, még sincs kizárva, hogy a francia kormány a belgák közbe lépésére elfogadja a bizottság határozatát. Ha Belgium kijelenti, hogy a franciák által követelt garanciák nélkül is elfogadja a német pénztári jegyeket,

akkor a francia kormánynak nincs oka a további akcióra, mert az 1922 ik év végéig esedékes összegek amugyis Belgiumot illetik. Francia hivatalos körök egyébként kijelentik, hogy nem akarják megszállani a Ruhrvidéket, hanem egyszerű rendőri rendszabályokkal akarnak Németországra nyomást gyakorolni.

A megoldás Poincaré vereségét jelenti

Berlin. (Eredeti távirat.) A jóvátételei bizottság döntéséről a német sajtó eltérő véleményeket közöl. A Vossische Zeitung szerint **a megoldás Poincaré vereségét jelenti, mert a döntés egyértelmű a moratoriummal.** A Berliner Tagblatt kiemeli, hogy a német terhek bizonyos mérséklését hangsúlyozták, viszont, ha Németországnak arany letétet

kell elhelyeznie, ez egyenlő a készfizetéssel. A Vorwärts szerint rendkívüli értékű a jóvátételei bizottságnak Németország fizetéseképtelenségére vonatkozó megállapítása. A Freiheit azt írja, ha Franciaország és az antant a határidő után ragaszkodnak a váltók beváltásához, a márka további zuhanása elkerülhetetlen.

Nyugatmagyarország visszafoglalása casus belli

Beograd. (Eredeti távirat.) Itteni politikai körökben nagy feltűnést keltettek azon hírek, melyek szerint Magyarország elrendelte volna a mozgósítást, hogy Ausztria esetleges felbomlásakor ismét elfoglalja Nyugatmagyarországot. A kisantant — mint tudósítónk diplomáciai forrásból értesül — szilárdan el van tökéve, hogy Ausztria önállóságát és függetlenségét minden tekintetben

megóvja s minden olyan kísérletet, mely a fenálló területi viszonyok megváltoztatására törekszik, casus bellinek fogja tekinteni.

Termés és drágaság

Beograd. (Eredeti távirat.) Ma Timotijevics belügyminiszter előzete alatt minisztertanács volt, mely a rossz termés által előidézett drágaságról és annak leküzdéséről tárgyalt.

Mától kezdve éheznek a vasuti nyugdíjasok

Miért szüntették be szeptember 1-től a nyugdíjakat — Mozgalom előtt az érdekelt vasutasok

(Saját tudósítónktól.) Napokkal ezelőtt ismertettük azt a miniszteri rendeletet, amelynek értelmében a subotici vasutigazgatóság körletébe tartozó, mintegy 1500 vasutas elvesztette nyugdíját, ugyanannyi család a kenyerét. A mai napon, szeptember 1-én már nem is folyósították ezek számára a nyugdíjat. Aki tudja, mit jelent máról holnapra elveszíteni azt a szükséges, mindennapi kenyeret, amelyet az eddig folyósított nyugdíj biztosított, az meg tudja érteni ennek a miniszteri rendeletnek „humánus” voltát. Ez a rendelet 1500 vasuti nyugdíjas, talán ugyanannyi család késétségbeesett nyomorúsága, éhezése és szomorú elhagyottsága, ami megdöbbentően furcsa és elszomorító tény ott, olyan államban, ahol állítólag egy „szociálpolitikai és népjóléti miniszterium” is működik.

Naponta érkeznek hozzánk a panaszok, a siránkozó kérdések és ugyanakkor a kérdések az is elmondják, hogy minden hivatalos és u. r. „illetékes” helyen más és más felvilágosítást kapnak, amelyek csak azon a ponton egyeznek meg, hogy minden kétséget kizáróan nem biztatók. Az a nyomorúság, amely ezekre az elhagyott vasutasokra vár, elkerülhetetlen. A legtöbbjük törődött, munkában elhasznált ember, aki most megrokkant, minden kereset és kereseti lehetőség nélkül áll a közelgő tél nyomasztó gondjai előtt. A miniszterium ezen antiszociális rendelkezése éppen nem keltet nagy lelki megnyugvást azoknál, akik vele 1500 családtól vonták meg a száraz kenyeret.

Az érdekelt vasutas nyugdíjasok körében a napokban mozgalom iadt meg, hogy azok, akik 1910. január 1. előtt már itt laktak és illetőséget szereztek, a hatóság egy bizonyítványt állítson ki arról, amely egyenlő volna a nyugdíj folyósításához szükséges honossági bizonyítvánnyal. Akinek módjában állt azt az igazolványt megszerezni (ezek azok, akik már 1910. jan. 1. előtt itt bírtak illetőséggel), azok részére folyósíták a nyugdíjt. Azok azonban, akiknek opciók kérvénye most áll elintézés alatt, azok szept. 1-től kezdve nem kapják meg nyugdíjukat.

Miután a békeszerződés vonatkozó szakaszai minden ittlakó polgárt meghatározott időn belül felraháztak az opció jogával, senkielő, még „alaki” hibák miatt sem vitatható el az a jog, hogy jugszav állampolgárrá váljon. Ez a békeszerződés vonatkozó rendelkezé-
nek etikai alapja,

ezért azok, akiknek az SHS. állam javára opciói joguk van, ezzel az opcióval már természetesen jugszav állampolgároknak tekinthetők.

Ezért sántit a beogradi rendke és azon része, amely a vasutasok nyugdíjának folyósítását az opciók kérvények sorának „elődöntéséből” teszi függővé. Ajánlja os volna, hogy az érdekelt vasuti nyugdíjasok ilyen értelemben és ezen az alapon mozgalmat indítsanak, amelynek sikere míg maradhat el abból, hogy ezt a rendelkezést, amely éppen nem válik díszére az államnak, hatálytalanítsák. A munka ilyen megszervezésének kiküzdésére sürgős kötelessége az illetékes miniszteriumnak.

Kumanudi reméli a dinár javulását

Beograd. (Eredeti távirat.) Kumanudi ma tudósítónak úgy nyilatkozott, hogy az amerikai kölcsön jegyzésének lassu menetéről forgalomba levő hírek nem felelnek meg a valóságnak. A jegyzés igen kedvezően halad előre. Ami a dinár javulását illeti, a miniszter kijelentette, hogy a Narodna Banka még a múlt hó 24-én nagy akciót kezdett a jugoszláviai tőzsdékel, ami a dinár javítását fogja eredményezni.

A pénzhiány miatt megakad minden munka

Novisád város is súlyos pénzügyi helyzetben van — A közgyűlés előkészítése — Az utcakövezés — A telepek megváltása — A drágaság

A közgyűlést megelőző gazdasági, pénzügyi és jogügyi bizottságok tegnapi ülésén foglalkoztak azokkal a pontokkal, amelyek a mai közgyűlés elé kerülnek. Ezek közül a közönség a legnagyobb érdeklődéssel várja annak az indítványnak a sorsát, amely a drágaság leküzdésére vonatkozó intézkedések megtételére vonatkoznak. A bizottság ebben a tárgyban semminemű érdemleges döntést nem hozott, amint a mai közgyűlés sem fog hozhatni, mert — amint ezt a Délbácska már többször megjarta — a város saját hatáskörében nem tehet semmit, hacsak nem akar még nagyobb bajokat előidézni. A közgyűlés minden valószínűség szerint feliratot fog intézni a kormányhoz, amelyben kéri, hogy a drágaság letörésére szükséges intézkedéseket haladéktalanul lépése életbe.

Ugyancsak a tegnapi bizottsági ülésen tárgyalták a város kövezését is. A tanács tudvalevőleg pályázatot írt ki az utcáknak aszfaltburkolattal való ellátására és a pályázatra kitűzött határidőig, augusztus 31-ig be is érkezett több ajánlat, de ezek tárgyában szintén nem hozott érdemleges döntést sem a bizottság sem a tanács, mert a város ma olyan súlyos pénzügyi helyzetben van, hogy nem tud semmit sem folyósítani a kövezet javítására. Mindössze a már megkezdett munkákat fejezik be a rendelkezésre álló anyaggal. Múltán azokban az utcákban ahol villamosvasúti forgalom van, ez is hozzájárult nagyban a kövezet megromlásához, a bizottság elhatározta, hogy egy javaslatot terjeszt a közgyűlés elé, melynek értelmében a város felszólítja a villamos társaságot a sínek mellett kövezet kijavítására. Azokban az utcákban, ahol aszfaltot van az utat, a villamos sínek két oldalán gránit kockákkal kell kikövezni az utat, mert ez sokkal alkalmasabb,

mint az aszfalt.

A fenti határozatokból nyilvánvaló, hogy a mai közgyűlés nem sok eredményt fog felmutatni. A drágaság ellen nem tehet semmit sem, az utcák kövezése tekintetében pedig szintén semmit mert nincs ehhez meg a szükséges pénz.

A város pénzügyi helyzete jelenleg igen sötét, mert még a legszükségesebb beruházásokat sem tudja eszközölni. Pénzt sehonnan nem kap, a bankoknak nincs pénzüg, hogy a városnak adjanak, mert a nagy pénzhiány miatt még sokkal kedvezőbb körülmények közt levő intézményeknek sem adnak pénzt, ott ahol ezt jobban ki lehet használni, mint a városnak nyújtott kölcsönnél. Azonkívül azok a vári összegek is elmaradtak, amelyek révén a város rendezni kívánta a pénzügyi helyzetét. Így a telepek megváltása révén az idén 10-12 millió korona bevételre számítottak, de eddig ennek még csak tizedrészét kapták meg. A nagy pénzhiányt a teleptulajdonosok is érzik és azok is, akiknek még ez évben meg kell váltani a telepeiket, az egész összegnek csak egy hányadát, legfeljebb tizedrészét fizetik be.

A másik remélt nagy bevétel, az állami adók után járó 10 százalék, amelynek első részlete szintén 2 millió korona, ugyancsak nem folyt még be a házilap-tárba, mert a város és állam között különféle elszámolások vannak és előbb azt akadják rendezni. Majd ha ezzel elkészültek, akkor kapja csak meg a város a fennmaradó összeget.

Ez a nagy pénzhiány természetesen erősen érezteti hatását a városi közigazgatásban és minden valószínűség szerint, még hosszú ideig eltart, míg ez a helyzet teljesen rendeződött, amelynek hamaros bekövetkezését a városi hatóságokon messze kívül álló tényezők nehezítik meg.

Rövid interviuk a bécsi interparlamentáris konferencián

— Az újságról a parlament tanácskozási-mének baloldali folyosóján áll és várja a jelentkező áldozatokat.

— Allig egy félórát, hogy az elnök a tanácskozásokat megnyitotta.

Apponyi Albert gróf

máris kijön a folyosóra és a ruhatár felé tart.

— Kegyelmes Uram, legyen olyan kegyes, adjon nyilatkozatot lapom számára.

— Miről nyilatkozzam? — felel Apponyi kedves közvetlenséggel.

— Tulajdonképpen az újságról van kérdésként kellene tennie, ebben igaza van Kegyelmes Uramnak, azonban Excellenceád bármiről is nyilatkozik, az érdekes, minden kérdésre súlyt ad Excellenceád véleménye. Így tehát szabad a választás, hogy a sok égető probléma közül melyikre méltóztatik kitérni.

— Nem igen szeretek nyilatkozni, eddig minden újságról elutasítottam. De talán mondja meg, mire kíváncsi legjobban?

— Kegyeskedjék valamit mondani Magyarországról és az öt körülövező utódállamok viszonyáról, az utódállamok magyarságának sorsáról, a nemzeti kisebbségek jogairól.

— Sok minden mondanivalóm volna, de nem nyilatkozhatom. Rossz szolgálatot tennék ezzel az utódállamok magyarságának, valamint magamnak is. Eddig mindig rosszakaratulag félreértették bizonyos körök ilyen irányú nyilatkozataimat. Örvetlenül hátrány származnék az elszakított területek magyarságára, ha én ezekről a problémákról mostan nyilatkozatot tennék.

— Kegyelmes Uram, e kijelentései akár nyilatkozatnak is tekinthetők!

— Nemde erre felé van a ruhatár? — felel mosolyogva Apponyi és válaszat be nem várva, eltűnik az üvegsajt mögött.

Az első interviu jobban sikerült, mintsem az újságról várta, hiszen Apponyi eddig mindenkit lakonikusan és következetesen vissza utasított. Meghagyoztam tehát a ceruzát és

vártam a következő „áldozatot”. Mit sem sejtve lépett a folyosóra

Bernhard Dernburg

a német császárság volt gyarmatügyi minisztere. A német birodalom e kiváló államférfia a váratlan áttakra a következő feletet adta:

— Németország mai helyzete csak azok számára lehet meglepetés, akik biztak abban, hogy a nyugati hatalmak a békeszerződés aláírása után kiméltesebbek lesznek. Én ebben egy pillanatra sem bíztam és így nem is csalódhattam. Ha Franciaország jelenlegi politikáját folytatja, úgy a krízis egyre súlyosbodni fog. A német és általában az európai helyzet csak úgy javulhat, ha Németországot az igazságtalan terhektől megszabadítják, ha elengedik a jóvátételt és megadják a munka és fejlődés lehetőségeit. A nyugati államoknak már fel kellett volna ismerniük, hogy ez egyúttal az ő érdekük is, mert Németország a a bukásba magával rántja a nyugati államokat is.

Dernburg után az angol parlament, illetőleg lordok házának nagytekintélyű tagja,

Lord Newton

lép ki a folyosóra. Newton lord mindenekelőtt örömeinek ad kifejezést, hogy néhány napon belül a konferencia tagjaival alkalmas lesz Budapestre menni.

— Magyarország tragikus sorsa az angol politika vezető egyéniségei között ószinte részvétet keltett. Miként eddig, úgy ezután is mindent meg fogok tenni, hogy a világ figyelmét felhívjam arra az igazságtalanságra, amely Magyarországgal Trianonban történt. Eppen ezért a magam részéről szívesen járultam hozzá a magyar delegáció revíziós célú javaslatához, amelyet Baross János terjesztett elő.

Glesswein Sándor

örökké mosolygó arca tűnik fel ezután.

— Azokról a kérdésekről, amelyeket most az Interparlamentáris Unió konferenciáján tár-

gyalunk — mondotta Glesswein praelátus — már múlt év őszén a népszövetségi ligák bécsi kongresszusa alkalmából megmondottam véleményemet Önnek. Középeurópa konszolidációjának érdekében elengedhetetlen szükség, hogy a összes dunai államok a legteljesebb kulturális szabadságjogokat megadják a nemzeti kisebbségeknek, így tehát a magyarságnak is. Addig ameddig a nemzeti kisebbségek érdekei nem csenek orvosolva, ameddig összes jogos kívánásaik nincsenek kielégítve, a mi feladatunk az, hogy minden nemzetközi konferencián naprenden tartjuk ezt. En a nemzetközi békétő rekvézék régi katonája vagyok és éppen béke érdekében követelem a nemzeti kisebbségek jogainak elismerését.

Marius Monte

francia szociáldemokrata képviselő, aki éppen egy hatalmas beszédben foglalt állást — min a konferencia hivatalos előadója — a békeszerződés revíziója érdekében a következőké mondotta:

— Középeurópa mai szomorú viszonyait kétségkívül az a körülmény okozta, hogy a legyőzött országok képtelenek a békeszerződés anyagi feltételeit teljesíteni. Eppen ezért a francia szociáldemokrácia is azon az állásponton van, hogy a békeszerződéseket bizonyos tekintetben revízió alá kell venni és a legyőzött államokat meg kell szabadítani azoktól a terhektől, amelyeket viselni úgy sem képesek és amelyeknek csökönnyös követelése az európai krízist csak fokozza.

Az antant jóvátételi teljesítést kéri Magyarországtól

Budapest. (Er. táv.) A „Nemzeti Ujság” értesülése szerint az antant jegyzéket intézett a magyar kormányhoz a békeszerződés bizonyos szakaszainak végrehajtása tárgyában. A jegyzék a jóvátétel kérdésében követeli a közszükségleti vállalatok részvényeinek kiszolgáltatását, melyeknek telepei a lekapcsolt területen vannak. Követeli ezenkívül a jóvátételi állatkontingens második részletét és készpénz előleget a jóvátételi összegre. A minisztertanács a jegyzéket rögtön beható tárgyalás alá vette, döntéséről azonban pozitív hírek nem szivárogtak ki.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár

Novisád — Ujvidék

DEVIZAVÉTELEKET

az új rendelet alapján

EREDETI TÖZSDEI ÁRFOLYAMON

a legkülansabban teljesít.

VASÁRUK,

rudvasak, Winter-kocsitengelyek, méretlemezek, tető-zár-cső-horgany-horganyozott és fehér-bádóg-lemezek, öntött tűzhelylapok, öntött lemez kész tűzhelyek, ekék, ekekések, szerszámok, csavarárúk, hitelesített fizeti egyensúlymérlekek, épület és bútortárolások, kapitálek, asztal-lábak, dísz-fataragványok, kovácszsén, kátrány, valamint egyéb vasárúk állandóan nagy választékban raktáron 2369

KUSZLI GYULA

vaskereskedésben Novisád (Ujvidék) Temerini utca 8. szám alatt.

A Népszövetség előtt az osztrák probléma

A pénzügyi bizottság csak a jövő hét szerdáján tesz javaslatot

Genf. (Eredeti táv.) A Népszövetség csütörtökön délután kezdte tárgyalni az osztrák problémát. Sanyol de Gama elnök kifejti, a Népszövetség tudatában van annak, hogy Európa békéjének és nyugalmanak szempontjából milyen fontos az osztrák probléma sürgős megoldása. A tanács megvizsgálja a kérdést és fontolóra veszi, milyen feltételek mellett segíthet Ausztrián? A pénzügyi bizottság az ülésen megbízást kapott, hogy a jövő hét szerdájáig az osztrák kérdésben tegyen javaslatot. Az elnök az ülés végén közölte, hogy a tanács az ülészök befejezése után is érintkezni kíván az osztrák megbízottakkal, főképpen azért, hogy a meghozott határozatok végrehatásáról velük tanácskozhassék. A pénzügyi bizottság elnöke közölte még az osztrák megbízottakkal, hogy indítványokat szerdán kívánják meghallgatni.

Bécs. (Eredeti táv.) Seipel kancellár a külügyi bizottságban ma beszámolt prágai, berlini és olaszországi utjáról. A kancellár kijelentette, hogy Prágában már belátják, hogy *Ausztria a kisanant kötelekébe semmi körülmények között nem léphet.* Csakis fokozatos gazdasági kapcsolatok felvételéről lehet szó, mely célból a szakkörök az érintkezést már felvették Prágában, Berlinben gazdasági segítségről tárgyatt. Olaszországban folytatott tárgyalásokból kitűnt, hogy *Schanzer szigorúan ragaszkodik a statusquohoz* és Olaszország azt óhajtja, hogy Ausztria teljesen önálló maradjon. A kancellár végül kijelentette, hogy utazásának eredményével meg van elégedve és annak célját elérte. Ha a Népszövetség nem hozna Ausztriára nézve kedvező határozatot, Ausztria meg fogja találni saját útját. A bizottság Seipel kancellár beszámolóját tudomásul vette.

Pusztulóban a Senki Szigete

Az adakalléhi muzulmánok végromlása — Tönkrement a Vaskapu és a világhírű Széchenyi-ut

(Adakalléh, aug.) A Vaskapu elején, Orsovával szemben hatalmas sziklaparok között aót magányban haldoklik Ada-Kalleh, a jókai „Senki Szigete”. Mindenkinek a lelkébe ez az a bűvös-bájos, kis dunai sziget; annak is, aki sobasem látta. Fiatalkorunk édesbusz romantikájába öltözik fel ez a kis földdarab, amely olyan, mintha a Duna hullámai közül a Vaskapu órlása kinyújtotta volna sziklatenyereit és a holdverte csendes tájék szelid fenségében a Duna hosszában végigsuhanó Kelet tündérel idejötték volna játszani. Finoman, játékosan és szeszélyesen díszítették fel ezt a sziklatenyeret duolombu fákkal, virággal, apró, elszórt házakkal, karcu minarettel. És mintha úgy lopták volna oda a kőtenyűkben a derék muzulmánokat Allah örök dicsőségével együtt. Az Al-dunánál örködő szikladől ujjal között apró csónakok, lélekvesztők ingadoznak és nyáresti csendben tapasztalatlan fehérhasu halak simulnak az oldalukhoz.

A Senki Szigetének alig van 800—1000 lakosa. A nagyvilág hiszágaltól elszokott, zárkózott, keményalku férfiak és nők, kik a művészi kiállításra ijedten rákösdnek össze. Valaha kívül állottak a világon, nemcsak érzésviláguk és idegen életük miatt, hanem örök, nagy-peccéttű írások szerint is. Olyan jogokat élveztek, amelynek mását nem lehetett megtalálni a föld egyik részén se. Nem katonáskodtak, adót nem fizettek, idegen le se te'epedhetett közöttük. Dolgalkat a „nudir” intézte.

A világpolitikának plázkos hullámai elsiklottak Ada-Kalleh mellett a Duna hajzában, ők csak nyugodtan, érdektelenül néstek utána a bűnös és „átkozott” monitoroknak. A Széchenyi-uton elvágtatott egy-egy automobil, nem törődtek vele. De telt az idő és eljötték a Nyugat tündérel is, akik csak pusztitani tudnak. Ezek a gyászmadarak az aeroplánok borzongó zugással repültek át Ada-Kalleh feje fölött és ijedében felfordult a kis csibe a nudir udvarán.

Mikor újra jöttek, a nudir is és a világ is felfordult. Hiábava ők voltak már akkor a világtörténelmi titkos pátensek, nemzetközi engedmények, a háboru fellángolt, Ada-Kalleh tűzvonalba került. Majd jött a szerb és francia megszállás. Ezt megelőzőleg az orsoval fősólagbíró elégette a titkos irattárt. Tüzre került a híres belgrádi egyezmény 1739. évből, az 1741. évi megerősítés, majd az osztrák-magyar Monarchia, Szerbia, Románia és Törökország között létrejött megegyezés is, a világhírű okirat is, az 1878. március hó 21-én kelt török-magyar egyezmény. A trianoni béke végül a kis szigetet Romániának juttatta.

A román impérium alatt aztán vége lett az ada-kalléhi kiváltságos világnak. Az adó- és hadmentesség megszűnt. Az italmérsi engedélyeknél se kérték ki Allah engedélyét. Az imám (pap) a muzin (kántor) és wechuff (pénztárnok) azon vették észre magukat, hogy kenyer nélkül maradtak, mert a török kormány, amely eddig fizette őket, beszüntette a fizetésüket. A legnagyobb baj azonban a finác volt. Eddig ingyen halásztak, vám nélkül kaptak dohányt, cukrot és különböző keleti cikkekét Törökországból. A dohánycsempészet kitűnően jövedelmezett és a csónak fuvarozást is pompásan fizették. Ennek már vége. Jón helyette adó, lakáshivatal, csendőr, finác, sziguranca-detektív és több efféle állambiztonsági szerv, akik a nudirt, ha nem vigyáz a kötelességére, könnyen priviligizálják.

A kormányzótanács idejében nagy bizakodással Mustafa Hamdi, polgármester ur és nevezetes társai terjedelmes memorandumban kerítik jogaik biztosítását, de úgy látszik, hogy ezeknek a jogoknak is éppen ugy végük van, mint a — kormányzótanácsnak.

Szegény törökök bizony sínylődnek. Megettek már minden ehetőt, még a saját roma-itkájukat is. A halászatot orsoval érdekltség bérlé, az pedig csak keveset alkalmaz közülök. A többiek nagy busan várják a szörványosau érkező turistákat és ha bizalomra gerjednek irántok, nagy féltékenységgel megkínálják egy kis jóízű németországi csempészlagarettával.

Aztán kérem szépen nagy baj van a nőkkel. A szerencsétlen törökök olyan szegények, hogy nem is nősiüheinek. Elvitte az ördög a háremet, a többnejűséget. Egy fehérnépre se tellik. Az adakalléhi törökök nem fizetnek a gyöngyökért, selymekért luxusadókat. Egynejűleg is nehéz élni. Mindazonáltal a szerelem — nem hiányozhatik a Senki Szigetéről. Ebbes a szerelemhez a török csak a fejét vakarja, de eljönnek a szété szemöldökű kétméteres albán legények és elvisszik maguknak a szép török menyecskéket. Allah kísérje őket! Aki Romániában igazai keleti életet akar látni, az ne Ada-Kallehba, hanem menjen Dobrudzsaába, vagy — Bukaresztbe.

Egyetlenegy reménységük van az adakalléhi törököknek: a kávéfőzés. Hírét vették, hogy Romániában ez külön iparág, mert annyi törökkávé sehol sem leszak a világon. A legkomolyabb formában kerít az ada-kalléhi törökök a lakosságot, kávéháza tulajdonosokat, hogy alkalmazzák őket, mint törökkávé főzőket. Idejutott ez a derék nép és ez az utolsó memorandum, melyet nem a kormányhoz, hanem a velük érző emberek jószívéhez intéznek. Pa-

dlg egy csapással lehetne rajtok segíteni, ha Ada-Kalleh-ben egy dohánygyárat állítanának fel. Van szó róla, de egyelőre nem sok reménységet fűznek hozzá.

Lehangoltan hagyja el az ember ezt a gyönyörű helyet, melyet bemocskolt az ember-sors vigasztalansága. Talán jól is tenné a Duna, ha végleg anektálná és elöporé a világkereskedelem útjából hiszen ideleinn a sziklák hazájában ugyls olyan szomorú minden. A világ legszebb uija a Széchenyi-ut szintén rossz állapotban van. A hidakat elmosta az eső, egyrészt még a visszavonuló csapatok röpítették a levegőbe. A parti erődítések megrokkantak. A hegyekről leömlő vizek szakadékos barázdákat vágtak a sziklás utba és telehordták iszappal, kötörmelékkel. A rajta való járás-keles életveszélyes. A román közmunkaügyi miniszteren csodálkozik mindenki, hogy ezt türi idevaló ember létere. Lalescu egyetemi tanár orsoval képviselő se gondol rá, hogy történelmileg felelősek a Vaskapuért és a Széchenyi utért.

Ideleinn az ábrándok, romanítka és öszepségek honában a Duna susogó rekviemje mellett haldoklik egy gyönyörű teremő gondolat.

Szeptemberben jelenik meg a

DÉLBÁCSKA RÉPES NAGY NAPTÁRA

1923-ra.

Hirdetéseket és megrendelést szeptemberig elfogad a kiadóhivatal.

Optálók figyelmébe!

Házak, üzletek, földbirto-
kok adás-vételét, esetleg
cseréjét gyorsan és lelki-
ismeretesen eszközli

Rumpler István

idegenforgalmi irodája

Pécs, Indóház-utca 14. sz.

3259-4-0

A hőzeledő iskolaidény alkalmából

felhívom a zárdaintézetek és a kántor-
tanító urak b. figyelmét a kiadásom-
ban megjelent **Léh Jakab** egyházi
karnagy által összeállított

JUBILATE DEO

című ifjusági ima- és énekeskönyvre,
amelyből korlátlan mennyiség kapható.
Ára félvászon kötésben 750 dinár,
egész vászon kötésben 10.— dinár.
Viszontelárusítóknak árengedmény.

ÁBRAHÁM JÁNOS

könyv- és papirkereskedése Novisad,
Sándor király u. 9. szám.

HIREK

Magyar szülők! A főgimnázium párhuzamos magyar osztályaiban vasárnap, hétfőn és kedden (3. 4. és 5-én) lesznek a beiratkozások. A beiratásnál mindössze 20 dinárt kell fizetni, tandíj nincsen. Magyar szülők mind irassák be gyermekeiket a magyar gimnáziumba.

— **Iskolai beiratások.** A „Trg. Oslobodjenja“ (volt rom. kath. pesteri elemi iskola) és a római állami elemi iskolához tartozó tanulókat beírása folyó évi szeptember hó 1. 2. és 4-én délelőtt 8—11 óráig eszközöltetik. A római iskolához tartozók is a beltéri iskolaépületben iratkoznak. Az I. osztályu tanulók keresztleveleket hoznak magukkal, a többiek pedig előző évi értesítőjüket. Felhívtnak a szülők, hogy tanulóes gyermekeiket okvetlenül a fenti 3 napon beirassák. Az I. és II. osztályu leányok közül a római iskolához tartoznak azok, kik a következő utcákban laknak: Báthori, Egres, Huszardi, Kamenical, Klisai, Mátyás király, Futaki 61. és 132 számú ki felé, Magyar-utca 57. és 80-tól kifelé, Vasuti (Petőf) utca 66. és 67-től kifelé, Lővés és Vászár-utca páratlan száma és a Daranyi-telep. A többi I. és II. osztályu leányok a zárdában iratkoznak.

— **Pribicevics Beogradban.** Beogradból jelentik, hogy Pribicevics Szevezár arról értesítette Timotevics Koszta belügyminisztert, hogy szeptember 15-én visszatér Beogradba.

— **A belügyi sajtófőnökből — jegyző.** Beogradból jelentik, hogy Nikolajevics F., a belügyminisztérium sajtóosztályának főnöke a legközelebb Torzsára kerül köztelegi jegyzőnek. Ezt az érdekes hírt azaz adjuk, hogy a beogradói sajtó körében élénk sajtóalattal veszik tudomásul a sajtófőnök távozását, mert munkáját a lapok tudósítói nehezen fogják nélkülözni.

— **Az osztrák szocialisták Seipel távozását követelik.** Hetek óta folynak tárgyalások az osztrák szociáldemokraták és keresztény-szocialista pártok között annak érdekében, hogy a szociáldemokraták aktív részt vegyenek az osztrák államügyek vezetésében és hogy a két párt koalíciós kormányt alakítson. Az utóbbi napokban a tárgyalások már kedvező eredményeket ígértek, Seipel prágai, berlini és olaszországi tárgyalásai után Bécsbe visszatérve azonban olyan helyzetet talált, amely legalább is kétségesül teszi a koalíciós kormányzati megalkotását. A szociáldemokraták ugyanis Seipelnek a kormány éléről való távozását követelik, míg a keresztényszocialisták — legalább egyelőre — határozottan ragaszkodnak Seipel maradásához.

— **Orvosok és természettudósok vándorgyűlése.** Budapestről jelentik a Délbácskának: Tíz év óta ma először ül össze Keszthelyen a magyar orvosok és tudósok vándorgyűlése. A program úgy van összeállítva, hogy a tudományos előadásokat szórakoztató és tanulságos balatoni kirándulások tarkítják. A vándorgyűlés szeptember 6-ig tart.

— **Újra megnyitott vasútvonal.** Subotícáról jelentik tudósítónk: A vasúti igazgatóság ismét teljesen rendezte a Sombor-Apatin-Senta vasúti vonalat, mely már két éve forgalmatlan kívül van helyesve, mivel nem állt rendelkezésre a szükséges építőanyag. A vonal 2—3 nap múlva készül el teljesen s rögtön megnyitják úgy a teher mint a személyforgalom részére.

— **Bérelt vagonok.** Ljubljánból jelentik: A napokban Maribor határállomásra érkezett 683 nyitott vasúti kocsi, melyet a közlekedésügyi minisztérium bérelt ki egy osztrák vasúti vállalatától.

— **Hétszázötvenezer magyar csehtótországban.** Kassáról jelentik: A cseh-szlovák állami statisztikai hivatal közreadta az egész köztársaság területén előző év végrehajtott népszámlálás adatait. A hivatalos statisztika szerint 1921 február hó 15-én a köztársaság területén élő magyarok száma 745.935 lélek, vagyis a köztársaság összes népességének 55,8 százaléka. Az 1910-es magyar népszámlálás

adatai szerint 1.075.330 magyar ember lakott az egykori Magyarország azon területén, melyeket a békeszerződés Magyarországtól elvett és Csehszlovákiához csatolt. Rövid 12 esztendő alatt tehát 325.395 fnyi létszámaddás lenne az ottani magyarságban. Ezt csak úgy lehet megmagyarázni, hogy a statisztika tendenció usan készült. Továbbá az 1910-es népszámlálás nem tett különbséget nemzetiségi tekintetben a zsidó vallású s a keresztény vallású magyarok között.

— **Találtatott a sétatér elején egy ezüst karkötő óra a hátlapján két betű karcolással. Jogos tulajdonosa érdeklődhet lapunk kiadó-hivatalában.**

— **A Bortermelők egyesülete** ezúton kéri fel tagjait, hogy szeptember hó 3-án vasárnap délután 4 órakor saját helyiségében (Epre-utca 16 szám) alatt megtartandó rendkívüli közgyűlésen okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

— **Szakkongresszus Prágában.** Prágából jelentik: A cseh-szlovák kormány az 5-ik prágai mintavásárt gazdaságpolitikailag legmesszebbmenőleg ki akarja használni annak érdekében, hogy kapcsolatot biztosítson Cseh-Szlovákia és a szomszédos államok gazdasági faktorai között. Szívesen mozdította elő a cseh-szlovák kormány a román-csehszlovák és a magyar-csehszlovák közgazdasági anketákat, amelyek ez államok közötti közgazdasági érintkezésnek újabb alapját kívánják lerakni. Ez anketákon kívül a szakkongresszusok egész sorát rendezik a prágai mintavásárral kapcsolatban és a szakkongresszusokra is meghívták a mintavásárból és külföldi kiállítást és látogatóit, hogy hozzászólásaikkal mozdítsák elő a szakmabeli kérdések tisztázását és pedig főleg abban az irányban, hogy a szakkérdések Közép-Európa valamennyi államának gazdasági követelményeire tekintettel nyerjenek megoldást.

— **Visszafogadott magyar vasutások.** Subotícáról jelentik tudósítónk: Az itteni vasúti igazgatóság a napokban visszafogadott ismét nagyobb számú magyar nemzetiségű gépészt és fűtőt, akiket két év előtt bocsátottak el az államszolgálatból, mert az előirt eskü letételét megtagadták. Ezt a személyzetet a belügyminisztérium külön jóváhagyásával fogadták vissza, mert a szakképzett gépszemélyzetben oly hiány mutatkozott, hogy az már fenyegette a forgalom lebonyolításának további zavartalan menetét.

— **Méhészkongresszus.** Folyó hó 4-én és 5-én Ljubljánban országos méhészeti kongresszust tartanak. Odautazók a közlekedésügyi minisztérium végzése értelmében 50 százalékos kedvezményben részesülnek az állami vasutakon.

— **Cipőgyár Apatinban.** Beogradból jelentik: A kereskedelemügyi miniszter engedélyezte Apatinban az „Elza“ cipőgyár r.-t. alapítását. A vállalat alapítókéje 4 millió korona.

— **Éhségzavargások Berlinben.** Berlinből jelentik: A külvárosi Neukölnben az élelmiszerpiac magas árai miatt a tömeg megrohanta a placi bódékat és feldöntötte azokat. A zavargásoknak a rendőrség közbelépése vetett véget és a további zavarok elkerülése végett a piacot bezárta.

— **Gyümölcs és főzelékek szept. 1-én.** Szőlő 10—16, alma 8—16, körte 10—16, szilva 8—13, őszibarack 10—50, dió 38—40, paradicsom 3—8, burgonya 4—10, vöröshagyma 16—18 korona kilogramma.

— **Öngyilkos aggyasztán.** Sztaramoravicáról jelentik, hogy ott augusztus 28-án, háza padlásán felakasztotta magát Balogh Bálint 75 éves gazdálkodó. Mire a hozzátartozói észrevették, az aggyasztán már halott volt. Tetének oka életuntagság.

— **Négy vasúti szerencsétlenség egy napon.** Beogradból jelentik. A tegnapi napon négy vasúti összeütközés történt az Államvasutak területén: Boszniában, Bihac közelében összeütközött egy tehervonat egy személyszállító vonattal és kiaklott, 6 személy sérült meg súlyosan, köztük keitt az él folyamán meg is halt, Szmederevo és Vellka Klana között két tehervonat ütközött össze, a személyekből 2 ember halt meg. Zagreb előtt egy tehervonat befutott egy másik álló vonatba. Az összeütközésnél a gépész szörnyen halt. Az anyagi kár igen nagy. Solacsnál egy összeütközésnél két vasutas sérült meg súlyosan. A közlekedésügyi minisztérium a szerencsétlenségek színhelyére bizottságokat küldött ki, melyek meg fogják állapítani kit terhel ezekért az esetekért a felelősség.

— **Elégett a Glowworm őrnaszádja.** Pozsonyból jelentik, hogy a Glowworm angol ágyunaszád, amely tudvalevőleg Károly exkirályt a második paccakísérelt után Madelrába vitte, tegnap haladt át Pozsonyból Bécs felé. A pozsonyi hid alatt a kísérő őrnaszád kigyulladt és elsüllyedt. Emberéletben nem esett kár.

— **Dr. Illé Bránkó** operateur specialista a nőbetegségekben és szülészetben a beogradói bábaképző iskola volt tanára és a Zajecsnai kórház szülészeti osztályának volt osztályfőnöke rendel Novisadon Kralja Aleksandra ul. 17. (a főpostával szemben) délelőtt 9—11-ig délután 3—5-ig—0

Színház—Mozi

Kapunyítás a színházban. A Nemzeti Színház ma este tartja megnyitó előadását és szüretkerül „A koronáért“ című színjáték.

Büntény és szerelem a címe annak a nagyszabású szerelmi drámának, melyet tegnap mutatott be az Apolló és vasárnapig játszik. A darab főszerepét a kiváló filmszínész Alvin Neues alakítja kiemelkedő művészi rutinja nagyban hozzájárul a darab sikeréhez. Az ötfelvonásos izig-vérg moszldrán nagyban bővelkedik pompás jelenetekben és nagyszerű felvételekben, amelyek a tökéletes megjatszással együtt a darab nagy hatását biztosítják.

SPORT

* **Orth a MAFC amatőrtrener.** A MAFC csapata, mely tavaly nyerte meg a II. oszt. bajnokságát, az idén Hollits Ödön távozásával tréner nélkül maradt s már-már úgy látszott, hogy tréner nélkül is marad, amikor Orth, akinek a MAFC-ban több személyes ismerőse van, engedett ezek kérésének és elhatározta, hogy átveszi a MAFC csapatának trenirozását. Ez a körülmény természetesen nem fogja befolyásolni az MTK-ban való szereplését, mert izomrandulásának helyrejötte után újra elfoglalja helyét az MTK csapat-sorában.

* **A brünni német egyletek atlétikai versenyén** Franzl Viktor 341 cm. ugrott.

* **A Kinizsi—Hask mérkőzést** Zagreb-ban huszaker főnyi közönség nézte végig. A Hask október elején Lengyelországba megy. Visszafelé Bécsben is fog játszani.

* **A NAK házi birkozó versenyének** második napj, szerdai eredménye: Légúly: Kehl győz Palásti ellen 9 p. 4 mp., Bosnyák győz Brezica ellen 6 p. 26 mp., Schuak győz Wothmann ellen 1 p. 4 mp., Hegedüs győz Horn ellen 56 mp., Kehl győz Bosnyák ellen 12 p. 50 mp., Hegedüs győz Schuak ellen 45 mp., Palásti győz Brezica ellen 1 p. 33 mp., Volkmann győz Horn ellen 35 mp., Bosnyák győz Schuak ellen 6 p. 55 mp., Brezica győz Horn ellen 12 p. 32 mp., Pehely suly: Belanovics győz Sterle II ellen 8 p. 38 mp., Feldl győz Belanovics ellen 2 perc 1 másodp. Könnyű suly: Sterle I. győz Süle ellen 3 p. 1 mp., Sterle I. győz Uri ellen 1 p. 33 mp. A verseny a jövő héten hétfőn és szerdán folytatódik és szept. 8-án a díjkiosztással kapcsolatban nyer befejezést.

* **A NAK összes football játékosai és atlétái** felhívtnak, hogy ma este 8 órakor a birkozók termében fontos ügyben tartandó együttes ülésen jelenjenek meg.

* **A szept. 10-iki kerékpárversenyre** a NAK kerékpáros szakosztálya tekintettel az előrelátható sok indulóra az eredetileg megállapított 3 díj helyett 4 díjat tűz ki. És pedig arany, ezüst, bronzérem és oklevél.

* **A NAK II csapata** vasárnap ledíjja az ottani Turn Vereln csapatával játszik.

Közgazdaság

Budapesti élelmiszerpiac aug. 31. Tojás 16, tej 38, tejföl 140, babtej szín 320, I. vaj 540-580, tehéntúró 80, kevert 150-180, jabletúró 240-260, trapista és óvári sajt 340-380, sóldab 56-66, burgonya 26-32, tök 6-10, gyalulva 20, vöröshagyma 60-70, fokhagyma 80-90 káposzta 34-40, savanyított 55, vörösrépa 25-40, paradicsom 36, répa és petrezselyem 12-26, sóska 20-26, paraj 24-32, fekete retek 20-26, paprika 14-20, kalaráb 2-4, alma 20-60, körte 30-80 őszi barack 40-100, szilva 16-40 szőlő 40-100, görögdió nye 12-24 sárgadinnye 24-50.

Bécsi élelmiszerpiac aug. 30-án: Alma nagyobb 570-570, I. alsósátrál 700-900, tiri vörös 1400, alsósátrál 1800, őszi barack 3400, görögdió nye 1200-1300, sárgadinnye 1200, málna 3000, ringó 1400, barack 2800, cöveatengeri darabja 400, sód paprika 300-400, beiföldi hagyma 2200-2400, fokhagyma 4300-5000, kivételes 5000, sóldab 2000-3000, paradicsom 1400-1500, vörösrépa 1200, urf gomba 4200-4500, vaj kg-klnt 38-4000 tojás darabja 1000.

Tőzsdei árfolyamok

Beograd, szept. 1. Francia frank — dollár —, osztrák korona —, csehszlovák korona —, magyar korona —, márk —, lej —, léva —, London —, Páris 650, Newyork 85 —, Genf —, Milánó 390 —, Róm —, Prága 320-330, Berlin 750, Bécs 0'14, Bukarest 73 —, Budapest 540, Szófia 52 —, Brüsszel —.

Zagreb, szept. 1. London 390-428, Newyork 88-94, Milánó 410-440, Páris 720 —, Prága 310-320, Berlin 780 —, Zürich 1590-1600, Bukarest 70-75, Budapest 5-540, Bécs 0'13-0'15, Genf —, Amsterdám —, Szófia —, Varsó —, Brüsszel —, Kopenhága —.

Zürich, szept. 1. Zárlat. Berlin 0'37 (0'30 1/2), Hollandia — (204'75), Newyork 526 — (526 —), London 2347 (2345), Páris 41 — (40'15), Milánó 2305 (2280), Prága 1720 (1730), Budapest 0'25 (0'27 1/2), Zagreb 140 — (135 —), Varsó 0'06 (0'06), Bécs 0'005 (0'0075), bélyegezett osztrák korona 0'0075 (0'00875).

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzésel 1922 szept. hó 1-én. Bácskai buza 77-78 kg 3/0 kínálat 450 kereslet 445 kötés 450 (800 métermázs), szerémi buza 76-77 kg kereslet 450 bácskai buza hazállomás kereslet 455, bácskai sórárpa kínálat 400, bácskai árpa 64-65 kg kínálat 390, bácskai zab kínálat 330 kötés 325-330 (400 mm), szerémi zab kínálat 330, bácskai tengeri kínálat 380 kötés 381-382'50 (650 mm), bácskai fehérbab kínálat 400 kereslet 397'50 kötés 400 (400 mm), nullásliszt kínálat 650 kötés 645-656'25 (700 mm), főzölliszt kínálat 625 kötés 620-625 (400 mm), kenyérliszt kínálat 575, takarmányliszt kínálat 312'50, bácskai buzakorpa kínálat 212'50 kötés 212'50-215 (200 mm), bányai sertézsőr kínálat 3300, Irányzat tartós.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső.
Kiadótulajdonos: Fáth Ferenc és társai.

Apró hirdetések.

TIMÁROK! Egy ügyes boxcalnandítázer állandó foglalkozást nyerhet nálam, cserzést értők előnyben részesülnek. Magyar József, Bezdán. 1-2

IZLESES NYOMTATVÁNYOKAT készít Novisadon a Gutenbergkönyvnyomda, Szabadság-tér 1. 1-1

5 szobás lakásnak

könnyen átalakítható raktárhelyiség tiszta téglá épületből, továbbá egy üres házhely és 1 jókarban levő hintó eladó. Bővebbet a kiadóban 3385-0

CUNARD LINE

Jugoszláviai vezérképviselőt:
JUGOSLAVENSKA BANKA D. D.
Személy- és teherszállító szolgálat Cherbourgban és Hamburgon át a világ leggyorsabb hajóin.
Tengeri ut 5 1/2 nap.
Bővebb felvilágosítást nyújt:
Cunard Line, Zagreb, Cesta B. 33.
Sürgőnycim: Cunard Zagreb.

Egy több évi gyakorlattal bíró Dívátárusnő (Kalaposnő)

azonnali belépésre kerestetik. Fizetés megegyezés szerint. — **Julka Milin dívátáru-tulajdonosnő Novisad, Vörösmarty-u. 14.**

ARANY-

és ezüstárak, zseb- és fali órák, china ezüst tárgyak és evőeszközök nagy választékban a legolcsóbb árak mellett kaphatók. — Ékszerék átalakítása, óra és ékszerjavítások a legszebben és leggyorsabban eszközöltetnek. Minden nálam vett vagy javított óráért egy évi jótállás.

ERTL BÁLINT,
ékszerész és órásnál Novisad, (Ujvidék)
Egy aranyműves segéd azonnali belépéssel állást nyer 3424-0

APOLLO MOZGÓ

SZEPT. 2.

Büntény és szerelem.

Szerelmi dráma 1 előjátékban és 4 felvonásban.
Főszerepben: **ALWIN NEUSS.**

Figyelem! N. é. vevőköröm szives tudomására adom, hogy új üzlethelyiségemet a Fő-utca 19. szám alatt

megnyitottam. Jól szortirozott nagy raktár egy férfi, valamint női velur és nemez kalapokban. — Férfi, valamint női nemez és velur kalapokat tisztításra és vasalásra elfogadok és 24 óra alatt elkészítik. Kiváló tisztelettel 3464-2-3

FOTIVECZ A. (Napredák kalapgyár.)

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Vasut-u. 79. szám alatt 3477-2-2

hentes-üzletet

nyitottam. — Kérem a n. é. közönség szives támogatását. Tisztelettel

Budosán György, hentes-mester.

Meghívó.

Tisztelettel értesítjük az iparososztályt, hogy szeptember hó 3-án d. e. 8 órakor a városbáza nagytermében meg lesz tartva az „Iparosok Szövetsége”-nek konferenciája, melynek célja „Tartományi Iparosok Szövetsége”-nek a Vojvodina részére való organizációja, melyre az összes iparosokat tisztelettel meghívjuk.

Novisad, 1922. szept. hó 1-én.

Borivoj M. Szviresevity titkár. **Milan T. Jovanovity** elnök.

Nagyvendéglő bérlet

Torzsa község előljárósága f. évi szeptember hó 3-án d. e. 9 órakor nyilvános szóbeli árverésen bérbeadja 3 évi időtartamra a tulajdonát képező

községi nagyvendéglőt

Feltételek a jegyzői irodában.

Államilag vizsgázott 3485-1

Gépesz

állást keres. Cim a kiadóhivatalban.

INGYEN!

Női kabát kat, kosztümöket, ruhákat (nem kapni ugyan sehol) de kifogástalan, jól illőt a legolcsóbban csak 3451-4-12

Korn és Brankovits

cégnevelés szeresheti be. Novisad, Főtér 1. szám az udvarban I. emeleten. Figyeljen a címre